

Editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

toto číslo bulletinu NVF Pro Futuro je věnováno činnosti, které NVF vykonává v rámci Středoevropské iniciativy (SEI). Platforma SEI se začala formovat již na sklonku roku 1989 jako reakce na politické změny ve střední a východní Evropě a dnes toto uskupení pro politickou, ekonomickou a kulturní spolupráci sdružuje 18 evropských zemí.

Když se před lety rozšiřoval počet zemí SEI a upravovaly její orgány, byla ředitelka NVF Miroslava Kopicová požádána, aby vedla mezinárodní pracovní skupinu zaměřenou na rozvoj lidských zdrojů. S podporou sekretariátu Středoevropské iniciativy a českého ministerstva zahraničních věcí byly v České republice pořádány semináře na aktuální témata z oblastí rozvoje lidských zdrojů, na které v roce 2005 navázala iniciativa mezinárodních konferencí pod názvem Pražské fórum SEI k rozvoji lidských zdrojů. Klíčová témata pro Pražské fórum jsou každoročně vybírána pracovní skupinou RLZ v souladu s Plánem aktivit SEI. V současné době řídí práci pracovní skupiny (pod názvem síť pověřených odborníků) zkušený pracovník NVF, Jaromír Coufalík.

Dnes je již polovina členských zemí SEI zároveň členy EU, zatímco druhá polovina nikoliv. Tento fakt poskytuje konferencím SEI poměrně vzácnou šanci ke vzájemné informovanosti a výměně zkušeností o dění v EU, tak i v dalších evropských zemích mimo EU. Na konferencích se tak mohou experti z nečlenských zemí EU seznámit s pracemi zaměřenými na dosahování cílů vzdělávací politiky nebo politiky zaměstnanosti EU a naopak experti ze zemí EU zde mají možnost získat informace o vývoji v zemích západního Balkánu, v Bělorusku, Moldávii nebo Ukrajině. Konference SEI, kterou letos NVF pořádá již pátým rokem, postupně získaly ohlas jak mezi českými experty, tak i mezi experty ze zemí SEI. Že tento ohlas není malý, dokládá účast nejvyššího představitele SEI na konferenci – generálního tajemníka Výkonného sekretariátu SEI, Pietro Ercole Ago.

Když jsem letos vítala účastníky konference, byl to pro mne zvláštní okamžik. Na setkání jsem dorazila jen těsně po zasedání Správní rady NVF, kde jsem byla jmenována ředitelkou NVF v návaznosti na to, že dlouholetá ředitelka NVF, Miroslava Kopicová, byla jmenována do funkce ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Protože konference SEI se zpravidla konají vždy koncem listopadu, budou mně tuto událost připomínat konference SEI i v dalších letech.

Vaše
Jarmila Modrá

O Středoevropské iniciativě

Středoevropská iniciativa byla založena v roce 1989 jako první fórum podporující regionální spolupráci zemí Střední a Východní Evropy. Dnes jsou jejími členy Albánie, Rakousko, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Maďarsko, Itálie, Makedonie, Moldávie, Černá Hora, Polsko, Rumunsko, Srbsko, Slovensko, Slovinsko a Ukrajina.

CEI vykonává svou činnost v souladu se svým Plánem práce (nyní na období 2010 – 2012)

v těchto oblastech:

- klima, životní prostředí a udržitelná energetika
- rozvoj podniků včetně cestovního ruchu
- rozvoj lidských zdrojů
- informační společnost a média
- interkulturní spolupráce včetně menšin
- doprava, věda a technika
- udržitelné zemědělství
- spolupráce regionů a příhraniční spolupráce

K pracovním orgánům SEI patří síť kontaktních spolupracovníků. Činnost sítě Rozvoj lidských zdrojů řídí za Českou republiku zástupce NVF. V této síti jsou odborníci ze všech zemí SEI. Schůzku členů sítě pořádá NVF vždy den před konferencí. Podrobné informace o činnosti SEI jsou k dispozici na webových stránkách SEI na adrese www.ceinet.org.

Témata dosavadních konferencí SEI

2005 Konkurenceschopnost – Inovace – Lidské zdroje, Střední Evropa v globální perspektivě
2006 Financování dalšího profesního vzdělávání

2007 Další vzdělávání dospělých v regionech. Programy – Zkušenosti – Poradenství
2008 Vyšší kvalita vzdělávání – lepší zaměstnatelnost

Obsah

Editorial

O Středoevropské iniciativě

Témata dosavadních konferencí SEI

Koncert

Schůzka členů sítě SEI Rozvoj lidských zdrojů

Rozhovor s představitelem CEI

Konference

Seznam referátů na konferenci

Koncert

Jako každoročně i letos uspořádal NVF v předvečer konference setkání účastníků s kulturním programem. Letošní koncert se konal 19. listopadu 2009 večer v Zrcadlové kapli Národní knihovny ČR na pražském Starém Městě. Po uvítání ředitelky NVF Jarmily Modré a generálního tajemníka Výkonného sekretariátu SEI Pietra Ercole Agy vystoupili studenti Pražské konzervatoře, která loni osla-

vila 200 let od svého založení. Na koncertě zazněla část koncertu G-dur pro flétnu W. A. Mozarta, Fantazie a fuga g-moll pro varhany J. S. Bacha a 3 Biblické písně A. Dvořáka. Účastníci konference ocenili výkony studentů, jakož i krásné prostředí Zrcadlové kaple z roku 1724. Po koncertě ochutnali účastníci konference vzorky moravských vín v Národní bance vín.

Schůzka členů sítě SEI Rozvoj lidských zdrojů

19. listopadu 2009 se u příležitosti konference SEI konala schůzka členů sítě SEI **Rozvoj lidských zdrojů**. I když se těsně před schůzkou omluvili zástupci Makedonie a Černé Hory, bylo na ní zastoupeno 11 zemí SEI: Rakousko, Bělorusko, Chorvatsko, Česká republika, Maďarsko, Itálie, Polsko, Rumunsko, Srbsko, Slovinsko a Ukrajina. Jednotlivé země byly zastoupeny buď oficiálními členy sítě, nebo experty v oboru podpory zaměstnanosti. Schůzky se zúčastnil i generální tajemník Výkonného sekretariátu SEI P. E. Ago.

Těžištěm schůzky byla výměna informací o významných iniciativách, projektech či událostech týkajících se vzdělávání a podpory zaměstnanosti v jednotlivých zemích SEI. Členové sítě obdrželi Plán činnosti SEI na období 2010 – 2012 a zabývali se prioritami, které se v tomto plánu týkají rozvoje lidských zdrojů. S přihlédnutím k těmto prioritám také jednali o návrzích témat příští konference SEI.

Rozhovor s představitelem CEI

Pane Ago, vítejte v Praze, kde jste také před léty pracoval na italském velvyslanectví. Jaké jsou vaše vztahy k Praze a k České republice nyní?

Během mého pobytu v Praze v letech 1969 – 1971 jsem se snažil navzdory velmi složité situaci navázat intenzivní styky s lidmi, které mne také inspirovaly k návštěvě řady míst a k tomu, abych se učil česky.

Později jsem se snažil přijet aspoň jednou za rok, abych udržoval styky se svými přáteli a nezapomněl jazyk. Obzvláště mne potěšilo, že jsem mohl zažít úspěch sametové revoluce a návrat země ke své demokracii.

V posledních letech jsem jako generální tajemník Výkonného sekretariátu SEI velmi rád, že mohu mít s Českou republikou opět oficiální vztahy. Obzvláště mne těší její aktivní role v rámci SEI a zejména pak její velmi důležité rozhodnutí finančně podporovat nově zřízený Klimatický fond SEI, který je hlavním příspěvkem k efektivnosti činnosti SEI.

Pražské fórum SEI Rozvoj lidských zdrojů bývá pravidelně zaměřeno na vzdělávání a/nebo zaměstnatelnost lidí. Patří tato témata k důležitým cílům a aktivitám SEI?

Ano. Rozvoj lidských zdrojů patří k hlavním činnostem SEI. Spolupráce SEI v tomto oboru bude totiž v souladu s naším novým Plánem činnosti na období 2010 – 2012

zaměřena na činnosti, zaměřené na podporu zaměstnatelnosti prostřednictvím vzdělávání a na uplatňování koncepce celoživotního učení.

Rozvoj vzdělávání bude rovněž podporován prostřednictvím Univerzitní sítě SEI (CEI UniNet).

CEI UniNet představuje sdružení univerzit z 18 členských zemí SEI. Jejím cílem je podporovat spolupráci vysokých škol a dalších institucí vyššího vzdělávání prostřednictvím mobility studentů a učitelů, zaměřené na specifické společné programy týkající se postgraduálního vzdělávání jako jsou například doktorandské a magisterské kurzy, letní školy, semináře a workshopy.

Jak hodnotíte příspěvek Národního vzdělávacího fondu a vůbec České republiky k aktivitám SEI v oblasti rozvoje lidských zdrojů?

Naše spolupráce s Národním vzdělávacím fondem je vynikající a existuje již řadu let. Nynější konferenci, která se jí zařadila mezi hlavní akce SEI, organizuje jako vždy NVF.

Národní vzdělávací fond se vždy zabýval takovými tématy jako je rozvoj lidských zdrojů, zaměstnatelnost, další vzdělávání nebo sociální integrace. Já tuto spolupráci velmi oceňuji a jsem rád, že tuto významnou akci můžeme podporovat.

Věřím, že české Ministerstvo zahraničních věcí, které konferenci vždy podporovalo, bude v této podpoře ve spolupráci se SEI pokračovat i v příštích obdobích.

V úvodu konference vystoupila **ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová**. Ve svém vystoupení zdůraznila význam prognózování potřeb trhu práce jak pro sektor vzdělávání, tak i pro širší ekonomický a sociální rozvoj. Ocenila také aktivity NVF v rámci Středoevropské iniciativy.

Rovněž **generální tajemník Výkonného sekretariátu SEI Pietro Ercole Ago** ocenil konferenci jako jednu z důležitých akcí SEI, konaných v roce 20. výročí založení SEI, jakož i celkovou spolupráci SEI s NVF. Zdůraznil priority CEI vztahující se k rozvoji lidských zdrojů v novém Plánu činnosti SEI na období 2010 – 2012.

První stěžejní referát přednesla na konferenci **projektová manažerka Evropského centra pro podporu rozvoje odborného vzdělávání (CEDEFOP) v Soluni Alena Zukersteinová**, která se podílela na rozsáhlých analytických pracích zabývajících se střednědobými prognózami vývoje poptávky a nabídky na trhu práce v EU. (Účastníci konference obdrželi publikaci *Future Skill Supply in Europe*, kterou letos CEDEFOP vydal a která obsahuje hlavní výsledky prognózy nabídkové strany trhu práce do roku 2020.) A. Zukersteinová informovala o hlavních zjištěných trendech, např. o zvyšující se potřebě pracovníků se střední a vyšší kvalifikací, o prudších trendech týkajících se žen apod. Ve svém referátu se také zabývala existujícími diskrepancemi na evropském trhu práce a návrhy na jejich potlačení a prevenci.

Druhý stěžejní referát přednesla na konferenci **Lizzi Feiler**, která pracuje v **Evropské vzdělávací nadaci (ETF) v Turíně jako expert v oboru trhu práce a politiky zaměstnanosti**. Protože ETF se zabývá podporou zaměstnanosti a odborného vzdělávání zejména v zemích západního Balkánu a postsovětských zemích, zmínila některé specifické rysy situace v těchto zemích, např. vysokou míru nezaměstnanosti mládeže nebo méně rozvinuté informační systémy o trhu práce. Právě zvláštnosti těchto zemí by měly být brány v úvahu i při prognózování potřeb trhu práce nebo při zavádění některých obvykle uznávaných a účinných opatření v těchto zemích. Doporučila například vypracovat prognózy kvalifikačních potřeb v regionu Západního Balkánu, a to jak na úrovni jednotlivých zemí, tak i regionů.

Po dvou „nadměrných“ referátech následovala série sedmi referátů o prognózování potřeb trhu práce v některých zemích SEI.

První takový referát přednesl **Catalin Ghinararu, vědecký tajemník Národního výzkumného ústavu práce a sociální ochrany v Bukurešti**. Po informacích o současné situaci na trhu práce v Rumunsku se zabýval metodikou a výsledky šetření v rumunských podnicích, které se realizuje každoročně již po několik let. Sdílel rovněž zkušenosti ze spolupráce jeho pracoviště s dalšími orga-

nizacemi v rámci mezinárodní sítě SkillsNet, která se za koordinace CEDEFOP soustavně zabývá prognózováním potřeb na trhu práce.

O italských zkušenostech na konferenci hovořila **Paola Zito, výzkumná pracovnice milánské organizace Gruppo CLAS**. Data o struktuře zaměstnanosti se v Itálii zjišťují několika šetřeními, zaměřenými jednak na jednotlivce a jednak na podniky. Prognózování potřeb trhu práce se uskutečňuje v rámci šetření Excelsior, které organizuje Italský svaz obchodních komor (Unioncamere) a financuje Ministerstvo práce z prostředků ESF. Koná se každoročně (od roku 1997) na vzorku více než 100 000 podniků a poskytuje podrobné údaje o poptávce po práci v Itálii.

Českým příspěvkem do programu konference bylo vystoupení **Jiřího Braňky, analytika Národního vzdělávacího fondu** (jeho útvaru Národního observatoře zaměstnanosti a vzdělávání). Ten poukázal na specifické rysy české ekonomiky a trendech ve vývoji poptávky na českém trhu práce. Informoval také o pětiletých projekcích zaměstnanosti ve 32 agregovaných clusterech povolání a ve 27 clusterech podle vzdělání. Dále seznámil účastníky konference i s vypracovanými 3 sektorovými studii (energetika, elektrotechnika, ICT služby) a s webovou platformou s informacemi o vývoji požadavků na dovednosti.

Sanja Crnković-Pozaić, ředitelka záhřebské poradenské a vzdělávací organizace BIT-Croatia nejprve uvedla vybrané údaje o situaci na trhu práce v Chorvatsku včetně důsledků strukturálních změn v chorvatském hospodářství. Tamní trh práce se vyznačuje například segmentací, šedou ekonomikou nebo sezónními výkyvy v řadě odvětví. Limitujícím faktorem rychlejšího rozvoje je vzdělávání. Hovořila také

o výsledcích letošního šetření mezi zaměstnavateli o vývoji požadavků na pracovní sílu. Posteskla si, že statistika a ekonometrie poskytuje víc informací o minulosti než o budoucnosti.

Informace a zkušenosti z Ukrajiny přednesl **Maksym Drozač, vědecký pracovník Ústavu pro výzkum práce a zaměstnanosti obyvatelstva v Kijevě**. Hovořil o legislativě vztahující se k trhu práce na Ukrajině, o orgánech odpovědných za národní politiku a ovlivňování trhu práce a také o současné situaci na tamním trhu práce. Na něm se mj. zvyšuje poptávka po pracovnících dělnických a řemeslných povolání. Seznámil účastníky konference i s národními a regionálními programy na podporu zaměstnanosti.

Také **Oliver Demkó, poradce a analytik Ministerstva práce a sociálních věcí v Budapešti**, nejprve informoval o situaci na trhu práce v Maďarsku, kde zejména méně kvalifikovaní mají málo stabilní zaměstnání. Svůj referát zaměřil zejména na šetření u zaměstnavatelů týkající

se střednědobé prognózy vývoje požadavků na pracovní sílu, jeho metodické zásady, zjišťované ukazatele, organizaci atd. Výsledky šetření jsou publikovány na internetu v interaktivní databázi, kde jsou rovněž dostupné seznamy povolání s dobrými vyhlídkami na zaměstnání (viz www.mmpp.hu).

Referát z Polska na konferenci přednesl **Lukasz Arendt z katedry hospodářské politiky Univerzity v Lodži**. Nesoulad mezi nabídkou a poptávkou nebo málo účinný a flexibilní vzdělávací systém označil za klíčové faktory ovlivňující polský trh práce a hospodářství vůbec. Hlavní iniciativou v oboru prognózování potřeb trhu práce je v Polsku informační systém Prognózování poptávky trhu práce. Řečník posléze účastníky informoval o novém systému prognózování kvalifikačních potřeb, vyvinutém v rámci projektu ESF. Skládá se ze dvou modulů: první usiluje o sladění činností veřejných služeb zaměstnanosti se vzděláváním a druhý předvídá změny na regionálním trhu práce.

Na závěr konference účastníci ještě diskutovali k předneseným referátům a schválili závěry z konference.

Jaromír Coufalík

Seznam referátů na konferenci

Alena Zukersteinová (Evropské centrum pro rozvoj odborného vzdělávání – CEDEFOP, Soluň, Řecko)	Budoucí nabídka dovedností v Evropě – Střednědobá prognóza CEDEFOP
Lizzi Feiler (Evropská vzdělávací nadace, Turín, Itálie)	Prognózování potřeb trhu práce a jeho relevance pro zlepšování systémů odborného vzdělávání
Catalin Ghinararu (Národní vědeckovýzkumný ústav práce a sociální ochrany, Bukurešť, Rumunsko)	Prognózování potřeb trhu práce v Rumunsku – hlavní výsledky
Paola Zito (Gruppo CLAS, Miláno, Itálie)	Anticipace potřeb v čase výzev – Italská zkušenost
Jiří Braňka (Národní vzdělávací fond, Praha, Česká republika)	Prognózování kvalifikačních potřeb: Bude ještě někdy lépe?
Sanja Crnković-Pozaić (bit Croatia, Záhřeb, Chorvatsko)	Prognózování potřeb trhu práce – Chorvatský přístup
Maksym Drozač (Výzkumný ústav práce a zaměstnanosti obyv., Kijev, Ukrajina)	Prognózování potřeb trhu práce na Ukrajině
Oliver Demkó (Ministerstvo sociálních věcí a práce, Budapešť, Maďarsko)	Krátkodobý průzkum identifikace potřeb trhu práce v Maďarsku
Lukasz Arendt (Lodžská univerzita, Lodž, Polsko)	Prognózování potřeb na lokálních a regionálních trzích práce v Polsku

Více informací o řečnících a jejich prezentace naleznete na stránkách www.nvf.cz/cej_2009

**Chcete pravidelně dostávat tento bulletin do své e-mailové schránky?
Objednejte si ho na adrese profuturo@nvf.cz**

Pro Futuro, bulletin pro podporu a rozvoj lidských zdrojů. Vychází nepravidelně.

Adresa redakce: profuturo@nvf.cz, on-line: www.nvf.cz/publikace

ISSN 1212-9839, Uzávěrka tohoto čísla: 2.12. 2009

© Národní vzdělávací fond, o.p.s, adresa: Opletalova 25, 110 00 Praha 1, tel: 224 500 500, Fax: 224 500 501, www.nvf.cz